

Anastusilmoituksen täyttöohje

Anna aina alkuperäinen ilmoitus poliisille, kopio rangaistuksen vaatijalle ja jätä yksi kopio myymälään. Ilmoituksen voit täyttää myös sähköisesti. Muista tallentaa oma kappaleesi.

Asianomistaja ja asemavaltuutettu:

- Liikkeen tai yrityksen täydellinen nimi yritysmuotoa myöden sekä osoite
- Esim. Kenkä ja Vaate Oy
- Myymälä tmi jne. Voit myös muokata lomakkeeseen oman yrityksesi tiedot valmiiksi.
- Asianomistajan edustajalla tarkoitetaan asemavaltuutettua, erikseen nimettyä myymälävastaavaa, päällikköä, turvallispäällikköä jolle yritys on asemavaltuutuksen myöntänyt. Tarkista oman myymäläsi tiedot.

Vaatimukset:

- Vaaditaan aina rangaistusta
- Suostuu rv-menettelyyn. Rv-menettely tarkoittaa että asianomistaja suostuu ns. sakkorangaistukseen
  - Rv-menettelyyn ei voi suostua jos
  - on esitetty korvausvaatimus tai
  - on käytetty apuvälinettä (pihtejä, leikkureita, foliokasseja) tai
  - teko on ammattimainen, suunnitelmallinen, on käytetty avustajia tai
  - tekijä ns. taparikollinen (rikoksen uusija).
- **Korvausvaatimus:** esitetään kun tavara/omaisuus on vahingoittunut anastuksen yhteydessä tai omaisuutta ei ole saatu takaisin. Korvausvaatimuksen kanssa ei voi suostua rv-menettelyyn, Korvausvaatimuksen rajana esim. 50€ em. rajoituksilla. Yritys voi määrittää myös muun summan halutessaan. Korvausta tuotteista vaaditaan ulosmyyntihinnalla.
- Rv-menettelyssä asianomistaja suostuu korvattavan vahingon menettämisseuraamukseen valtiolle Omaisuuden arvo voi olla vähäinen tai laillista omistajaa ei voida varmuudella selvittää. Tällä lausekkeella varmistetaan, ettei epäilty saa hallintaansa anastettua omaisuutta.
- Sakko voidaan tuomita poliisin antamalla rangaistusmääräyksellä (RV) , jonka asianomainen kihlakunnansyyttäjä vahvistaa. Sakot näkyvät ns. sakkorekisterissä poliisille n viisi vuotta. Poliisimies voi tarkistaa tekijän aikaisemman rikostaustan ottamalla yhteyttä päivystäjään. Poliisiajoneuvossa ei ole pääsyä ks. rekisteriin. Jos epäilyllä on esim. toistuvia anastuksia, tulisi poliisin harkita teonkuvauksen ja uusimisen perusteella voidaanko tekijää epäillä vain näpistyksestä vai onko kyseessä varkausrikos.
- Jos tuotteet ovat vahingoittuneet anastuksen yhteydessä (ovat myyntikelvottomia) vaaditaan myös aina korvaus tekopäivästä lähtien laillisine korkoineen ja pyydetään syyttäjää ajamaan yksityisoikeudellista vaatimusta sen tullessa tuomioistuimen käsittelyyn.
- Alle 15 -vuotias henkilö ei voi syyllistyä rikoslain mukaan esim. näpistysrikoksekseen. Nuoret tekijät ohjataan sosiaaliviranomaisille (lastensuojelulliset toimenpiteet).

Huomattava on kuitenkin että vahingonkorvausvelvollisuus on aina tekijän iästä huolimatta. Käytännössä tämä tarkoittaa että, alle 15-vuotias tekijä ei saa rangaistusta, mutta joutuu maksamaan asianomistajan vaatimat korvaukset, (maalaa graffiteja, rikkoo anastuksen yhteydessä tuotteen, aiheuttaa vammoja, tulitikkuleikkien seurauksena kirkko palaa jne).

Ilmoittaja/asianomistaja edustaja:

- Täytä huolellisesti tiedot Etunimi Sukunimi, myyjä /tai muu ammattinimike
- ilmoittajalla tarkoitetaan henkilöä joka alkuperäisen anastuksen on nähnyt, Ilmoittaja voi siis olla eri henkilö kuin kiinniottaja. Ilmoittaja vastaa kiinniottoperusteista.

Kiinniottaja(t):

- Nimi ja osoitetiedot. Huom. kiinniotolla tarkoitetaan myös tilannetta, jossa fyysisesti ei kiinniotettuun ole tartuttu, mutta epäilylle on käynyt selväksi että tilanteesta poistuminen ei ole mahdollista.

Tapahtuma-aika ja paikka:

- Esim. Myymälän nimi (saattaa olla eri osoite kuin asianomistajalla) myymälän sovituskoppi ja kenkäosasto la 12.3.2008 klo 1230-1245

Selostus tapahtumasta:

- Tässä tulee olla erityisen huolellinen, tapausten käsittely saattaa viipyä käsittelyssä jopa vuosia ja tämä ilmoitus toimii silloin myös muistinvirkistäjänä
  - Missä epäily on otettu kiinni (kassalinjan jälkeen, liikkeen edustalla, muu paikka). Vastustiko epäily kiinniottoa, tuliko henkilövahinkoja, oliko tekijä päihtynyt, onko omaisuus saatu takaisin myyntikuntoisena
  - Selostukseksi riittää myös ns. ranskalaisilla viivoilla tehdyt muistiinpanot. Selostukselle ei ole määrämuotoa, pääasia on että siitä löytyvät pääkohdat tapahtumasta.
  - Esim. ”Neiti Näppäri otti tuotteen myyntihyllystä ja siirtyi sovituskoppiin jossa irrotti hintalapun tuotteesta. N laittoi tuotteen mukanaan olleeseen muovikassiin ja poistui myymälästä maksamatta tuotetta. N myöntää teon ja hänellä ei ole rahaa maksaa tuotetta. Tuote on vahingoittunut anastustilanteessa ja on myyntikelvoton. Kiinniotettu pyrki nauttimaan hallussaan olevia pillereitä kiinniottotilassa”
  - Esim. ”Kyseiset tuotteet on anastettu Myymälästä. Irrotetut kovahälyttimet ja hintalaput löytyivät toisen tuotteen taskusta. Kyseisiä tuotteita ei ole myyty, ne eivät ole myymälässä tai varastossa mutta näkyvät edelleen varastosaldoissa. Vaaditaan tekijälle rangaistusta ja esitetään korvausvaatimus. 1*)”

Tiedot epäilystä/ Kiinniotettu:

- Tähän kirjataan kiinniotetun tiedot, jos ne on saatu kiinniotetulta.
- Henkilöllisyystodistusta voi pyytää, mutta ei ottaa väkisin.
- Jos tietoja ei saada, poliisimies tarkistaa henkilöllisyyden. Tämä kohta voi siis jäädä avoimeksi.
- Myös silloin kun ilmoitetaan anastetuksi epäilty omaisuus (irrotetut hälyt ja hintalaput –lomake) ja ei tekijää tiedetä
- Anastetuksi epäillyn omaisuuden voi pyytää epäiltyä mutta sitä ei saa ottaa väkisin

Anastettu omaisuus:

- Omaisuus tulee yksilöidä huolellisesti, ei vain kengät, vaate tms ja kpl määrä 1-n kpl
- (ESIM: Merkkikenkä naisten, koko 40, punainen, ean 123457996mm, 1 kpl, hinta 99,95€
- Merkkipaita, naisten koko 38, sininen , enari 345927620nn 2 kpl, hinta 12,95
- Karkkipussi, Fazer salmiakki 350g 87653tt, 1 kpl, 2€
- Laske summat huolellisesti yhteen

Todisteet liitteenä:

- mm. Vartiointiliikkeen anastusilmoitus, kuvatallenne tai muut todistusaineisto

Toimenpiteet:

- Kaikki varkaustapaukset ilmoitetaan aina poliisille

Tietojen luovutus:

- Varmistathan ettei myöskään asianomistajan edustaja anna lupaa luovuttaa tapaukseen liittyvää materiaalia muuta kuin poliisimiehelle tutkintaa varten.

Allekirjoitus:

- Ilmoittaja allekirjoittaa.

Poliisimiehen kuullessa asianomistajaa tulee korvausvaatimus asiassa lausua:

1*)Ilmoituksessa yksilöity korvausvaatimus xx euroa vaaditaan arvonlisäveroineen täysimääräisesti, laillisine korkoineen, tekopäivästä pp.kk.vv lähtien. Pyydetään että syyttäjä ajaa asianomistajan yksityisoikeudellista vaadetta asian tullessa tuomioistuimen käsittelyyn.

Taustatietoa

Jokamiehen kiinniotto-oikeus (PKL 1:1)

Jokainen saa ottaa kiinni verekseltä tai pakenemasta tavatun rikoksentekijän, jos rikoksesta saattaa seurata vankeutta tai rikos on lievä pahoinpitely, **näpistys**, lievä kavallus, lievä luvaton käyttö, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä vahingonteko tai lievä petos.

Jokainen saa ottaa kiinni myös sen, joka viranomaisen antaman etsintäkuulutuksen mukaan on pidätettävä tai vangittava. Kiinni otettu on viipymättä luovutettava poliisimiehelle.

Jos kiinni otettava tekee vastarintaa tai pakenee, **kiinniottaja saa käyttää** sellaisia kiinniottamisen toimittamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää kokonaisuutena arvioiden puolustettavina, kun otetaan huomioon rikoksen laatu, kiinni otettavan käyttäytyminen ja tilanne muutenkin.

Verekseltä tarkoittaa että rikoksentekijä jää kiinni itseteossa tai heti rikoksentekon jälkeen tekopaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä tai muualta jos keskeytymätön takaa-ajo on aloitettu rikospaikalta. Pakenemasta tarkoittaa että olosuhteet osoittavat että pakenemassa oleva henkilö on tehnyt rikoksen hetkeä aikaisemmin.

Anastusilmoitus on rikosilmoitus:

Esitutinnan käynnistämistä varten poliisi tarvitsee mahdollisimman tarkan kuvauksen siitä, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat asianosaisia. Asianosaisia ovat asianomistaja ja rikoksesta epäilty henkilö/henkilöt.

Poliisi kirjaa rikosilmoitustiedot poliisiasiain tietojärjestelmän tutkinta- ja virka-apujärjestelmään. Asianomistajarikoksia poliisi ei tutki ellei asianomistaja vaadi rangaistusta. Tahallinen väärin tietojen antaminen on rangaistava teko.

Suppea tutkinta:

Yksinkertaisissa ja selvissä asioissa poliisi voi toimittaa ns. suppean esitutinnan, jos teosta ei ole yleisen rangaistuskäytännön mukaisesti odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Tällaisia rikoksia voivat olla esimerkiksi liikenteen vaarantamiset, näpistykset ja huumausaineen käyttörikokset. Suppeassa esitutkinnassa kuulustelut ja asian muu selvittäminen voidaan usein tehdä jo tapahtumapaikalla. Esitutkinnasta vastaa tällöin paikan päällä oleva poliisipartio. Käytännössä siis poliisimies antaa sakot jo paikanpäällä ja tekijä pääsee poistumaan.